

STANOVISKO

ODBORU CENTRÁLNÍ HARMONIZAČNÍ JEDNOTKA Č. 17/2026

(PŮVODNĚ STANOVISKO CHJ Č. 5/2024)

DOTAZ

Jak provádět předběžnou řídicí kontrolu u výdajů realizovaných v návaznosti na vyhlášený stav nebezpečí?

SEZNAM SOUVISEJÍCÍCH PŘEDPISŮ A MATERIÁLŮ

INTERPRETOVANÝ PRÁVNÍ PŘEDPIS

- zákon č. 231/2025 Sb., o řízení a kontrole veřejných financí (dále „zákon o řízení a kontrole veřejných financí“)

DALŠÍ PŘEDPISY A MATERIÁLY

- zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (dále „krizový zákon“)

ODPOVĚĎ

V souvislosti s přijetím, resp. nařízením krizového opatření hejtmanem, neprobíhá předběžná řídicí kontrola před schválením operace. Toto platí pro všechna bezodkladná opatření, která jsou realizována po dobu vyhlášeného stavu nebezpečí.

ODŮVODNĚNÍ ODPOVĚDI

Stav nebezpečí je definován v ustanovení § 3 odst. 1 krizového zákona jako bezodkladné opatření přijímané, jsou-li ohroženy životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí a toto ohrožení není možné odvrátit běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, složek integrovaného záchranného systému nebo subjektů kritické infrastruktury. Za stavu nebezpečí je hejtman oprávněn nařídit krizová opatření, která jsou vymezena zejména v ustanovení § 14 odst. 4 krizového zákona k řešení krizových situací a odvrácení ohrožení životů, zdraví, majetku a životního prostředí.

Podle ustanovení § 14 odst. 3 písm. b) zákona o řízení a kontrole veřejných financí v souvislosti s přijetím, resp. nařízením krizového opatření hejtmánem, neprobíhá předběžná řídicí kontrola před schválením operace ve smyslu ustanovení § 12 zákona o řízení a kontrole veřejných financí. Toto platí pro všechna bezodkladná opatření, která jsou realizována po dobu vyhlášeného stavu nebezpečí.

Pokud by plnění nařízení krizového opatření kraje mělo předcházet provedení předběžné řídicí kontroly před schválením operace, došlo by k popření podstaty krizového opatření, které musí být učiněno bezodkladně, a také k narušení pravomoci hejtmána krizové opatření nařídit. Pro úplnost uvádíme, že v případech, kdy z objektivních důvodů nelze před schválením operace provést předběžnou řídicí kontrolu před schválením operace, se tato kontrola neprovádí, a to ani dodatečně. S ohledem na stanovený cíl této kontroly její dodatečné provedení, tzn. provedení poté, co již dojde ke vzniku závazku, nemá opodstatnění.

Bylo-li nezbytné zabránit újmě a výdajová operace byla v souladu s ustanovením § 14 odst. 3 písm. b) zákona o řízení a kontrole veřejných financí realizována bez provedení předběžné řídicí kontroly před schválením operace podle ustanovení § 12 zákona o řízení a kontrole veřejných financí, je nutné u této operace provést následnou řídicí kontrolu podle ustanovení § 15 zákona o řízení a kontrole veřejných financí.

Předběžnou řídicí kontrolu před platbou podle ustanovení § 13 zákona o řízení a kontrole veřejných financí zajišťuje příkazce operace a hlavní účetní. Účelem této kontroly je zajistit, aby závazky orgánu veřejné správy byly hrazeny za plnění, které bylo řádně poskytnuto, a to včas, ve správné výši a správnému věřiteli. Jedná-li se o faktury na plnění, které bylo poskytnuto na základě nařízeného krizového opatření, musí před jejich úhradou být provedena předběžná řídicí kontrola před platbou ve smyslu ustanovení § 13 zákona o řízení a kontrole veřejných financí. V zásadě se jedná o standardní kontrolní postup, který probíhá před proplacením jakékoliv faktury. S ohledem na skutečnost, že jde o bezodkladná krizová opatření ve smyslu ustanovení § 14 odst. 4 krizového zákona, je pravděpodobné, že plnění, k němuž se vztahuje došlá faktura, bylo převzato osobami, které nejsou běžně součástí schvalovacího procesu předběžné řídicí kontroly před platbou (např. starosta postižené obce). V této souvislosti se doporučuje, aby součástí auditní stopy o provedení předběžné řídicí kontroly před platbou bylo i potvrzení osoby, která plnění převzala.